

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 17 mars 1897, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af väckta motioner dels angående upphörande af tullen å majs, dels ock angående förbud mot användande af majs för tillverkning af bränvin.

(1:a A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 112, föreslår herr *L. Eriksson* i Bäck, att Riksdagen måtte besluta borttagande af tullen å majs. I anledning af denna motion har derefter uti en likaledes inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 141, herr *Ola Persson* i Rinkaby, med hvilken fyra andra af kammarens ledamöter instämt, föreslagit, att all bränvinstillverkning af majs, malen eller omalen, måtte förbjudas, samt att Riksdagen måtte vidtaga de förändringar i gällande kongl. förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin, som deraf kunde blifva en följd.

Som nämnda två motioner ega med hvarandra oskiljaktigt samband, har utskottet ansett dem lämpligast böra prövas i ett sammanhang.

Herr Eriksson anför till stöd för sitt yrkande:

»Under de sistförflutna åren hafva ganska lifliga ansatser såväl inom som utom Riksdagen gjorts för höjandet af jordbrukets afkastning. Af de höjda tullarne väntades högre pris på spanmål och bättre tider för jordbrukaren. Tullarne kunde dock ej hindra, att priset på kreatur och mejeriprodukter snarare sänktes än höjdes på de platser, der man sökte afsättning för desamma. Fläsktullen har äfven framkallat missnöje, och oaktadt det låga priset på fläsk i södra och mellersta delarne af landet, synes importen ändå nödvändig, så länge vi icke kunna frambringa en vara mera jemförlig med den amerikanska.

Det låga pris, hvori majs nu står, jemförd med hafre, har gifvit anledning till den uppfattningen, att om majs finge införas tullfri, blefve den ett billigt foderämne vid produktion af fläsk, då äfven derigenom kunde erhållas en vara, som kunde täfla med den importerade. Då de fördelar, som härmed kunde vinnas, med all säkerhet komme såväl producenter som konsumenter till godo och icke i ringaste mån skadade jordbruket, då majs icke med fördel kan odlas inom landet, synes saken värd att taga i öfvervägande.

Hvad åter en annan sida af saken beträffar, är det klart, att staten genom borttagande af tullen å majs går miste om den inkomst, den eljest lemnar. Men äfven för en sådan minskning i statsinkomsterna torde ej möta svårigheter, då nu särdeles rikliga öfverskott finnas, som på detta sätt indirekt fördelades på allmänheten. Då importen af majs under de sista åren varit omkring fem millioner kg pr år, synes icke den sidan af saken vara afskräckande. En annan invändning torde dock blifva majsens användbarhet till bränvinsbränning. Det är dock tydligt, att ett beslut om tullfrihet för majs bör föranleda förbud, jemte straffbestämmelser, för tillverkning af bränvin af densamma. Hvad slutligen beträffar kontrollen öfver att bränvin icke tillverkades af majs, torde, med den dagaflöning, kontrollörerna redan nu hafva för tillsyn vid bränvinstillverkningen, kunna dermed förenas skyldighet att se till, att majs icke under några förhållanden infördes i bränneriet, hvilket väl utan svårighet låter sig göra.»

Herr Persson hänvisar i sin motion till den motivering, som vid flere föregående riksdagar i motioner om förhöjd skatt å bränvin, tillverkad af majs, blifvit lemnad.

Till upplysning i saken vill utskottet till en början lemna följande, på den officiella statistiken grundade redogörelse för införseln af majs, omalen, under nedannämnda år och för de under samma tid gällande tullsatser äfvensom rörande användningen af majs och andra råämnena för tillverkning af bränvin.

År.	M a j s, o m a l e n.				
	Införsel, kilogram.	Tullsats för 100 kilogram.			Kronor.
		För tiden från—till.	Kronor.	Under öfriga delen af året.	
1883	5,809,285				fri.
1884	11,471,543				fri.
1885	28,020,156				fri.
1886	11,215,140				fri.
1887	4,564,515	$\frac{1}{1} - \frac{14}{7}$	fri.	2,00	
1888	172,400	$\frac{1}{1} - \frac{13}{2}$	2,00	2,50	
1889	9,336,049				2,50
1890	16,427,828				2,50
1891	7,847,315				2,50
1892	18,358,668	$\frac{1}{1} - \frac{20}{6}$	2,50	1,25	
1893	9,684,245				1,25
1894	10,728,321				1,25
1895	4,944,622	$\left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{1} - \frac{6}{1} \\ \frac{7}{1} - \frac{3}{4} \end{array} \right.$	1,25		
1896	5,286,000 *)		3,15	3,70	

*) Approximativt.

Råämnen, använda för tillverkning af bränvin och pressjäst.

Tillverkningsår.	Spanmål, kilogram.							Potatis, hl.	Melass, kg.
	Råg.	Korn.	Bland-säd.	Majs.	Ris.	Annan spanmål.	Summa.		
1889/90	4,760,908	6,959,929	2,635,525	3,347,301	1,850	532,957	18,238,470	1,597,786	483,750
1890/91	6,148,736	8,227,602	4,267,676	13,380,217	18,104	857,014	32,899,349	1,030,534	1,078,650
1891/92	4,562,221	6,988,640	3,799,091	12,768,754	—	742,681	28,861,387	1,221,571	1,269,000
1892/93	5,319,414	7,077,097	3,706,289	6,383,144	—	654,829	23,140,773	1,278,745	2,823,909
1893/94	6,610,463	8,164,611	3,560,811	5,868,828	—	437,703	24,642,416	1,634,059	1,607,915
1894/95	12,079,867	8,543,406	4,365,109	9,733,756	465,692	1,725,284	36,913,114	1,031,294	2,105,804
1895/96	7,571,436	7,319,213	4,437,956	2,543,176	9,600	524,114	22,405,495	1,489,683	2,167,828

Af ofvanangifna råämnsmängder hafva vid pressjästfabrikerna användts följande belopp:

Tillverkningsår.	Spanmål, kilogram.							Potatis, hl.	Melass, kg.
	Råg.	Korn.	Bland-säd.	Majs.	Ris.	Annan spanmål.	Summa.		
1889/90	4,412,473	3,173,005	1,550	1,764,699	1,850	251,910	9,605,487	6,677	—
1890/91	4,723,991	3,936,088	54,380	1,899,084	18,104	372,927	11,004,574	10,974	—
1891/92	4,447,458	3,551,976	1,940	2,862,293	—	491,340	11,355,007	12,612	—
1892/93	4,860,096	3,882,273	297,941	2,086,475	—	424,986	11,551,771	21,269	—
1893/94	5,683,234	4,340,376	—	2,583,044	—	325,165	12,931,819	17,871	—
1894/95	6,717,820	4,813,693	240,750	1,922,055	—	453,067	14,147,385	19,934	17,850
1895/96	6,462,553	4,847,544	174,050	1,194,084	—	350,830	13,009,061	48,554	198,675

Om det ock, såsom herr Eriksson i sin motion framhåller, är otvifvelaktigt, att genom majstullens borttagande ett godt foderämne kunde erhållas för ett synnerligen billigt pris, torde likväl vara ovisst, huru vida icke en betydligt ökad majsimport komme att ofördelaktigt inverka på priset å inom landet odlad spanmål, men en sådan åtgärd skulle emellertid i ett annat afseende verka särdeles menligt, i det att majs, såsom ett lämpligt

råämne för bränvinstillverkning, skulle i anseende till dess låga pris nästan helt och hållet utestänga användningen af potatis för sådant ändamål, hvarigenom känbara förluster skulle tillskyndas jordbrukarne inom vissa delar af landet, der till följd af jordmånens beskaffenhet desse äro hufvudsakligen hänvisade till potatisodling med åtföljande bränvinsbränning. Då nemligen majs för närvarande i laster om 200 till 500 ton i svensk hamn utbjudes till ett pris af 6 kronor 10 öre till 6 kronor 15 öre för 100 kilogram, tullen naturligtvis deri ej inberäknad, skulle vid bränvinstillverkning af denna vara, då utbytet beräknas till 70 liter af 50 procent alkoholhalt för 100 kilogram, råämnet till en liter bränvin kunna erhållas för ett pris af allenast 9 öre. Vid bränvinsbränning af potatis åter kan utbytet af 100 kilogram potatis af 18 procent stärkelsehalt, således en god vara, som ej alla år kan inom vårt land frambringas, beräknas till 20 liter af nämnda alkoholhalt; och då en hektoliter potatis väger omkring 73 kilogram, skulle med ett pris af 9 öre för liter bränvin, hvartill, enligt hvad ofvan angifvits, majsbränvin under förutsättning af tullfrihet för majs kunde tillverkas, en hektoliter potatis icke kunna vid användning för detta ändamål inbringa mer än 1 krona 31 öre, ett pris, hvartill potatis svårligen utan förlust kan odlas. Häraf framgår, att, i händelse tullen å majs borttoges, detta skulle i väsentlig grad inverka hämmande på afsättningen af potatis till bränvinsbrännerierna, hvarigenom ett hårdt slag skulle drabba den svenska jordbruksnäringen. Detta förhållande skulle sannolikt äfven bidra dertill, att bränvinstillverkningen, som hittills hufvudsakligen utgjort en binäring till jordbruket, komme att allt mer öfvergå till storindustri, hvarigenom, förutom minskad afsättning af jordbrukets produkter, jemväl skulle blifva en följd, att det värdefulla affallet drank, som erhålles vid bränvinsbränning af säd och potatis, ej komme att på ett så lämpligt sätt tillgodogöras som under nuvarande förhållanden.

Till förekommande af de olägenheter, som sålunda skulle uppstå för jordbruket, har herr Persson i sin motion hemställt om förbud mot användande af majs för tillverkning af bränvin, och herr Eriksson har sjelf i sin motion medgifvit, att tullfrihet för majs måste föranleda ett sådant förbud. Förslag att genom lagstiftning i denna riktning åt jordbruksnäringen inom landet förbehålla all afsättning af råämnena till bränvinsbrännerierna, särskildt af potatis, hafva flere gånger förut varit föremål för Riksdagens pröfning. Så skedde första gången vid 1887 års riksdag, då dels i den kongl. proposition, som ligger till grund för nu gällande förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin, förslag framställdes om förbud att för bränvinstillverkning använda majs, ris och andra sådana ämnen, som äro af beskaffenhet att icke kunna inom landet allmänligen alstras, dels ock motion väcktes med alternativt förslag om förhöjd tillverkningsskatt för bränvin, tillverkad af

sådana råämnen. Såväl dessa förslag som vid flere senare riksdagar väckta motioner i samma riktning hafva emellertid af Riksdagen afslagits, och har bevillningsutskottet vid behandlingen af åtskilliga sådana förslag lemnat utförlig utredning af hithörande förhållanden samt gifvit skäl för den åsigten, att en sådan inskränkning i vilkoren för bränvinstillverkningen icke kan eller bör genomföras.

Enligt grundsatserna för nu gällande lagstiftning för näringsfriheten bör det stå en hvar fritt att välja de råmaterialier, han anser fördelaktigast för den näring, han idkar, och ett förbud mot användande af majs för tillverkning af bränvin synes utskottet därför innebära ett ingrepp i den frihet, som bör tillkomma idkarne af denna näring lika väl som andra näringsidkare. För de brännerier, som äro belägna å trakter, der tillgång på potatis icke finnes i tillräcklig mängd för deras behof, skulle ett sådant förbud till och med kunna medföra den påföljd, att tillverkningen icke längre skulle kunna med fördel bedrivas och således måste nedläggas.

Utom de skäl, som sålunda anförts mot det föreslagna förbudet, uppställa sig derjemte för genomförandet af detsamma rent praktiska hinder, hvilka enligt utskottets åsigt äro af den art, att de måste anses afgörande för frågan. Det är nemligen med största svårighet förenadt att efter inmäskningen afgöra hvad slags spanmål till densamma användts, i följd hvaraf en verksam kontroll i detta hänseende nödvändigt måste medföra vilkor och inskränkningar, som blefve särdeles betungande för tillverkaren äfvensom för staten. Särskildt vid de brännerier, som äro i gång hela dygnet om och äro belägna å egendomar, der majs användes för utfodring af kreatur, blefve det helt säkert nödvändigt att hela dygnet igenom på det noggrannaste kontrollera inmäskningen, i följd hvaraf det icke skulle kunna undvikas att vid sådana brännerier anställa två kontrollörer. Kontrollen skulle till och med blifva omöjlig, i händelse någon bränvinstillverkare skulle vilja använda malen spanmål, en utväg, som, i händelse ett förbud mot användande af majs vid bränvinstillverkning skulle stadgas, sannolikt ej komme att lemnas obegagnad af dem, som ville öfverträda förbudet. Denna svårighet har väl en motionär vid en föregående riksdag sökt undanrödja genom ett förslag att förbjuda användningen af alla slags mjöl för bränvinstillverkning, utom då det användes för jästberedning. Af tekniska skäl är emellertid en sådan anordning nästan omöjlig att genomföra, men anser utskottet, då förslag härom nu icke föreligger, sig ej ega anledning att om denna fråga lemna vidare utredning än att hänvisa till hvad 1891 års bevillningsutskott i detta hänseende utförligt yttrat.

Faran för att genom användande af majs för tillverkning af bränvin den för jordbruksnäringen så betydelsefulla afsättningen af dess alster till

bränvinsbrännerierna skulle i väsentlig mån försvåras kan, på grund af hvad sålunda anförts, enligt utskottets åsigt ej afvärjas på annat sätt än genom tull å majs; och hemställer utskottet,

1:o att herr Erikssons ifrågavarande motion, angående borttagande af tullen å majs, icke måtte af Riksdagen bifallas; samt

2:o att herr Perssons ofvanberörda motion, angående förbud mot användande af majs för tillverkning af bränvin, icke heller måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 15 mars 1897.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer,

vid punkten 1:o)

af herr *Collander*, som anförde:

«Vid behandlingen inom utskottet af motionerna n:o 112 af herr L. Eriksson i Bäck, att Riksdagen måtte besluta borttagandet af tullen å majs, samt n:o 141 af herr Ola Persson i Rinkaby, att all bränvinstillverkning af majs, malen eller omalen, måtte förbjudas, hvilka båda motioner utskottet beslöt böra prövas i ett sammanhang, har jag påyrkat *dels*, i *likhet* med utskottet och på de därför angifna grunder, att herr Perssons berörda motion icke måtte af Riksdagen bifallas, men *dels*, i *olikhet* med utskottet, att herr Erikssons ifrågavarande motion måtte på det sätt af Riksdagen bifallas, att omalen — men ej malen — majs måtte få tullfritt till landet införas.

Då utskottet i sin motivering, vid afstyrkandet af herr Erikssons motion, klart och tydligt uttalar, att genom borttagandet af tullen å majs skulle otvifvelaktigt den fördelen vinnas, att ett godt foderämne kunde erhållas för ett synnerligen billigt pris, så finner utskottet likväl det vara omöjligt att kunna lemna jordbruksnäringen detta synnerligen kraftiga ekonomiska stöd vid svinafveln för såväl export som för konsumtion inom landet, enär en sådan tullfrihet, enligt utskottets förmenande, skulle komma att fullständigt sköfla de jordbrukares intressen, som odla potatis för afsättning till bränvinsbrännerierna, ett antagande, som utskottet dock, trots de omfattande specialberäkningar, det för styrkande deraf lemnat, dock ej har lyckats fullgiltigt bevisa, med hänsyn till det ovederläggliga faktum, att, då majsen före år 1887 var tullfri, den likväl ej hindrade den sedan långt tillbaka i tiden bedrifna bränvinsbränningen, i stor skala, af potatis.

Med stöd af sådant antagande finner utskottet visserligen enda möjligheten vara, om man genom tullfrihet å majs kraftigt vill främja jordbruksnäringen, att samtidigt utfärda förbud, som noga finge öfvervakas, att sålunda tullfri majs ej får till bränvinsbränning användas, en åtgärd, som utskottet likväl, på därför anförda *fullgiltiga skäl*, finner ur alla synpunkter sedt vara *förkastlig*.

När det sålunda icke lyckades mig att inom utskottet vinna tillslutning för mina båda i sammanhang gjorda yrkanden, som jag här förut redogjort för, hemstälde jag *alternativt*, att utskottet ville till Riksdagen hemställa, att, med bibehållande af tullen å majs, omalen, på det sätt komma den viktiga svinafveln till hjälp, att, *utan intrång å potatisodlarnes förmenta rättighet att*

få behålla ensamrätt för afsättning till brännerierna, medgifva de svinuppfödare, som vilja använda majs till foder och styrka sig hafva dertill användt uppgifven quantitet omalen majs, att för denna restitutionsvis erhålla den för majsen vid importen erlagda gällande tullsatsen, men skulle det då åligga sådan svinuppfödare att bekosta den kontroll å statens sida, som befinnes verksam och erforderlig.

Att ingen svårighet att medgifva och anordna en dylik kontroll existerar, är ju uppenbart, då det vid brännerierna eger rum en fullt motsvarande kontroll öfver, att allt bränvin, som tillverkas, blir beskattadt. En ännu mera motsvarande anordning har ju äfven staten medgifvit, då innehafvare af bränvin, hvarför tillverkningsavgift blifvit till staten erlagd, kan få göra sig till godo denna afgift restitutionsvis genom att af statens vederbörande kontrollant anhålla derom att, för tekniska behof, få bränvinet såsom dryck denaturerad.

Att genom en dylik medgifven restitution ett icke ringa national-ekonomiskt intresse skulle för landet främjas, har jag vid mitt förslags afgifvande uppvisat. Från den ledamot inom Första Kammaren, som i en utdelad broschyr framlagt talande beräkningar öfver hvad det svenska jordbruket årligen förlorar genom att ej för svinafveln tillgodogöra sig tullfri införsel af ett så billigt och förmånligt fodermedel som majs, har jag fått meddelanden om de quantiteter majs, som skulle vid svinuppfödningen kunna omsättas i fläsk. Han beräknar nemligen, att för uppfödande af svin, lämpliga för fläskexport, således af en vikt ej öfverstigande 90 kilogram, kan med fördel användas en quantitet af cirka 1,5 kilogram majs per kilogram färdigt fläsk, och vid ett dylikt uppfödande af svin för konsumtion af fläsk inom landet, och i synnerhet för de norrländska orterna med deras smak för ett betydligt fetare fläsk, än det som vi exportera, så kan man med fördel använda en ännu större quantitet majs för produktion af ett kilogram fläsk, eller öfver 2 kilogram majs.

Vid en exportsiffra af cirka 9,000,000 kilogram fläsk och en importsiffra af cirka 7,000,000 kilogram dito, finner man lätt, att för exporten skulle kunna användas omkring 135,000 deciton majs, och för fläsk, att ersätta eller undantränga den importerade quantiteten, omkring 70,000 deciton, hvilket för en restitution af nu gällande tullsats af kronor 3:70 per deciton, (= 100 kilogram) majs, omalen, motsvarar omkring en half million kronor i förra fallet och cirka $\frac{1}{4}$ million i senare, alltså tillhoppa en fördel eller lättnad, beredd fläskproducenterna, af omkring $\frac{3}{4}$ million årligen. Det är dock tydligt, att för produktionen af det fläsk, som konsumeras inom öfriga delen af riket än Norrland, och som beräknas minst uppgå till omkring 20 millioner kilogram, skulle äfven härigenom kunna

beredas de svinuppfödare, som vilja begagna ifrågasatta restitutionsmedgifvandet, en högst väsentlig fördel.

Oaktadt det sålunda framställda restitutionsförslaget *obestriddigen skulle å ena sidan lemna den svenska svinafveln högst betydande förmåner*, utan att på *ringaste vis skada potatisodlarnes i fråga* förmenta rättigheter till monopoli gent emot majsens vid afsättning till brännerierna, har utskottet ej funnit skäl att understödja samma, hvilket synes mig så mycket oförklarligare, som uti utskottet sitta ej allenast representanter för såväl det större som mindre jordbruket, utan äfven för den förvaltning, som i första rummet har att vårda och främja modernäringens intressen.

Det svenska jordbruket har genom den alltjemt stigande smörexporten beredt sig en för landet mycket betydande inkomst, och det torde vara alla skäl att omhulda och främja den, nästan samtidigt med den ökade smörexporten, stigande exporten af fläsk, hvarigenom vi kunna öka vårt tillgodohafvande hos utlandet, hvilket ju, när det gäller att betala Sveriges nödvändiga import derifrån, är af framstående betydelse.

I hopp om att hos Riksdagen vinna en klarsyntare uppfattning af denna ekonomiska angelägenhet, än inom utskottet varit mig möjligt, får jag fortfarande yrka,

att Riksdagen, med afslag å herr L. Erikssons motion, ville i anledning af samma besluta, att restitution af erlagd tull för *majs, omalen*, erhålles för den kvantitet af sådan majs, som blifvit för produktion af fläsk använd, när vederbörlig ansökan med uppgift derom lemnas, i den ordning och under den kontroll för användandet, som Kongl. Maj:t finner behöfligt för sådant ändamål stadga; åliggande den, som vill sådan restitution åtnjuta, att bekosta den kontroll, som Kongl. Maj:t sålunda bestämmer.»

samt af herrar *S. M. Olsson* och *H. Eriksson*, hvilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till herr L. Erikssons motion;

vid *punkterna 1:o) och 2:o)* af herrar *G. Jansson, Lundström* och *Göransson*, hvilka anförde:

»Då år 1886 artikeln majs, omalen, åsattes en tull af 2 kronor, ansåg Riksdagen, att, i betraktande af den höga skyddstull, hvarmed den inhemska bränvinstillverkningen var gynnad, detta sädeslag borde draga en så hög införseltull, att kostnaden för användandet af majs såsom råmaterial vid brän-

vinstillverkningen under vanliga förhållanden icke måtte understiga den för användandet af potatis.

Man fäste sig då ej synnerligen vid det förhållandet, att majs kan finna en annan, fördelaktigare användning som foderämne. Numera har man kommit till insigt derom, att detta sädeslag, särdeles om det kunde erhållas för billigt pris, skulle med synnerlig fördel kunna användas till svinafvelns och ladugårdsskötselns förbättring. Ofta har inom Riksdagen framhållits, att man borde inom landet åstadkomma och i den norrländska marknaden föra fläsk med sådan fetthalt och fasthet, att det skulle uttränga det amerikanska fläsket. Då likväl för sådan fläskproduktion lär vara fördelaktigt att utfodra svinen med majs, kan det ej vara annat än en vinst för den svenska jordbruksnäringen, att tullen å den omalna majsen borttages. Derigenom skulle, enligt vår mening, den inhemska svinafveln och ladugårdsskötseln väsentligen gynnas, utan att priset å de sädeslag, som odlas inom landet, komme att derigenom i någon nämnvärd grad påverkas.

Häremot kan invändas, att den billiga majsen skulle komma att undantränga användningen af potatis vid brännerierna och derigenom menligt inverka på potatisodlingen. Denna fara synes oss dock kunna förekommas, om Riksdagen antager det förslag, som herr Ola Persson i Rinkaby framställt i sin motion n:o 141. Om derigenom i någon mån tvenne näringar skulle komma i kollision med hvarandra, bör väl den mindre viktiga få underkasta sig de inskränkningar, som tillgodoseendet af en viktigare näring medför. Frågan om förbud mot bränvinsbränning af majs är ingalunda ny, och numera torde den tid vara inne, då man får anse bränvinstillverkningsindustrien inom vårt land så väl utvecklad, att den bör bära sig utan att förfoga öfver andra råmaterial för tillverkningen än dem, som frambringas inom vårt eget land. Beträffande kontrollen öfver efterlefnaden af ett förbud mot bränvinsbränning af majs yttrade statsrådet och chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet den 13 maj 1887, att en sådan kontroll ej vore svår att verkställa, och att icke heller i andra hänseenden man behöfde befara några afsevärda olägenheter af ett sådant förbud.

Någon afvikelse från den allmänna näringsfrihetsprincipen kan ett sådant förbud icke vara, så mycket mindre som i den svenska lagstiftningen bränvinshandteringen är undantagen ifrån näringsfrihetsförordningen och gjord till föremål för särskilda och ganska omständliga författningar. Vi tveka således icke i valet att sätta svenska jordbruksnäringen högt öfver bränvinstillverkningen och hafva därför ansett, att utskottet bort tillstyrka Riksdagen:

1:o) att, med anledning af herr Erikssons i Bäck motion n:o 112, tullen å majs, omalen, måtte borttagas; samt

2:o) att all bränvinstillverkning af majs, malen eller omalen, måtte förbjudas och att Riksdagen måtte vidtaga de förändringar i gällande kongl. förordning angående villkoren för tillverkning af bränvin, som deraf kunna blifva en följd.»

vid *punkten* 2:o) af herr *Ola Persson*.

Härjemte hafva herrar af *Burén* och *Bergendahl* begärt få antecknad, att de icke deltagit i den slutliga behandlingen af de i detta betänkande omnämnda frågor.
